چەند سەرنجێك دەربارەی

كۆنگرەی تەوافوقی عێراقی لە قاهیرە

سامان ئەحمەد
25،11،2005

هۆكار و ئامانجەكانی كۆنگرەی تەوافوقی عێراقی

سەرەنجام دەروازە بۆ ناسیۆنالیومی عەرەبیش كرایەوە كە بە شێوەیەكی ئاشكرا و بە ڕەسمی دەخالەتی ڕاستەوخۆ لە ئەوزاعی سیاسی ئەمڕۆی عێراقدا بكات. كۆنگرەی تەوافوقی عێراقی لە لایەن جامعەی عەرەبیەوە لە شاری قاهیرەی پایتەختی میسر لە ١١/١٩ دا لەناوەرۆكدا بە مانای گێڕانەوەی نەخش و ڕۆڵی سیاسی بزووتنەوەی عروبەیە لە ناوچەكەدا بە گشتی و لە عێراقدا بە تایبەتی ، گێڕانەوەی جێو ڕێ یەكی باڵاتر و لەبارترە بۆ ناسیۆنالیزمی عەرەب لە دەسەلاتی سیاسی عێراقدا.

ئەم ڕەوەندە و ئەم كۆنگرەیە كە ناسیۆنالیزمی عەرەب (بە قایل بوونی ئەمریكا و مەجلیسی ئەمن و ڕێكخراوی نەتەوەیەكگرتووەكان) بەڕێوەی دەبات ئاكامی ڕەوەندی ڕوو لە خواری ئەمریكایە لە عێراق و ناوچەكە و بێ وەلامی و بێ توانایی حكومەتی تائیفی تاڵەبانی و جەعفەریە بە كێشە هەنووكەییەكانی كۆمەلگای عێراق و توندبوونەوەی هەرچی زیاتری شەڕی تیرۆریستی یە لە عێراقدا. ئەم هەلومەرجە ئەمریكا و سەرجەم باڵەكانی حكومەتی كاتی بەوە گەیاندووە دەست بۆ پشتوێنی ناسیۆنالیزمی عەرەب بەرن و لەو زەلكاوە ڕزگاریان بكات بەو نیازەی باڵی توند و ئەنتی ئەمریكایی ناسیۆنالیزمی عەرەب لە سەنگەری تیرۆریزمی ئیسلامی القاعدە دوور بخەنەوە و لە دەسەلات و حكومەتەكەیاندل شەریكیان بكەن.

ئەمڕۆ سەرانی ئەحزابی دەسەلاتداری عێراق بە ئاشكرا دان بەوەدا دەنێن كە: بەو ڕاستی یە گەیشتوون كە ناتوانن ئارامی و جێگیری سیاسی بۆ عێراق بگێڕنەوە بە بێ شەریك كردنی هەموو پێكهاتەكانی عێراق لە دەسەلاتدا.

ئەوەی لێرەدا جێی سەرنجە ئەوەیە كە دەیانەوێ ئەم بێ ئاسۆیی و ناچاریەی تێی كەوتوون بۆ دانوستان لەگەڵ هێزەكانی بەناو (مقاومە)ی ناسیۆنالیزمی عەرەب بە پەردەی دیموكراسی و فرەیی گوێگرتن لە یەكتری داپۆشن، لە كاتێكا ئەوەی پێیان كرابێت بە ئاگر و ئاسن و كوشتن و گرتن لەبەرامبەریاندا كردوویانە بە تایبەتی دوای ئاشكرابوونی ئازار و ئەشكەنجە و لەناوبردنی زیندانیەكانی ئەم دوایی یەی وەزارەتی ناوخۆ.

هەرچەندە جەعفەری لەو كۆنگرەیەدا هەلۆیستێكی توندی هەبوو لەبەراورد بە هەلۆیستی تاڵەبانی سەبارەت بە دانووستان لەگەڵ هێزەكانی بەناو (مقاومە) بەلام خودی بەشداربوونی ئەوان لە كۆنگرەیەكی ئاوادا و پەنابردنیان بۆ چارەسەرێكی عەرەبی و ئیمزاكردنی بەیاننامەی كۆتایی كۆنگرەكە نیشانەی پاشەكشەی سیاسی ئەوانە لە پاوەندكردنی دەسەلاتدا.

گرنگترین لەو مەسەلانەی كە زەمینەی سیاسی خۆش دەكات بۆ شەرعیەت دان و گێڕانەوەی نەخشی ناسیۆنالیزمی عەرەب بەتایبەتی لەعێراقدا مەسەلەی (ئیحتیلال ـ مقاومە) و (چوونە دەرەوەی هێزەكانی ئەمریكا)یە. هەردوو ئەم مەسەلەیە لەدەستوری كۆنگرەكەدا بوو لە بەیاننامەی كۆتایی كۆنگرەكەشدا هاتووە.

داننانی كۆنگرە بە(مقاومە دژی ئیحتیلال) بەو مەرجەی نەبنە شەریك و بەشێك لە تیرۆریزمی ئیسلامی و ڕێگای سیاسی بگرنە بەر و ماف و بەشی خۆیان لە دەسەلاتدا هەبێت. هەروەها باسكردن و قبوڵكردنی تەرحی (دانانی خشتەیەكی كاتی بۆ چوونە دەرەوەی هێزەكانی ئەمریكا لە عێراق) بەوەی بخرێتە دەستوری كۆنگرەی ئایندەی بەغداوە دوو دەستكەوتی سیاسی گرنگی ناسیۆنالیزمی عەرەبە لە ناوچەكە و عێراقدا.

بەو پێ یەی كە تەوافوق و دابەشكردنی دەسەلات لە نێوان ئەم هێزانەدا لەسەر بنەمای قەومی و مەزهەبی و تائیفی یە، ئەم پرۆسەیەش كە بە ناوی دیموكراسی و گەڕانەوەی ئەمن و ئاسایش بەڕێوە دەچێ ئەگەر بە سەركەوتنیش بگات هاوكات لە دەروونی خۆیدا كێشمە كێش و ململانێی كۆنەپەرستانەی قەومی و مەزهەبی (عەرەب و كورد) و (سوننە و شیعە) قوڵتر دەكاتەوە و ئەم پرۆسەیە دەرگا بە ڕووی بزووتنەوەیەكی فاشیستی و كۆنەپەرستانەی وەكو ناسیۆنالیزمی عەرەبدا دەكاتەوە كە مێژوویەكی ڕەش و درندانەی لە مێژوی یاسی عێراقدا تۆمار كردووە ، ئەمڕۆ لەم پرۆسەیەدا لە تەوازونێكی هێزی تردا بەرەو شانۆی سیاسی عێراق دەگەڕێتەوە و بۆ دیاریكردنی دەسەلات و ئایندەی سیاسی لەعێراقدا.

كۆنگرەی قاهیرەو ناسیۆنالیزمی كورد

یەكێتی و پارتی لەم پرۆسەیەدا تا ئێستا سیاسەتێكی دوولایەنەی لە خۆیان نیشان داوە. لەلایەكەوە تاڵەبانی ئەوپەڕی نەرمی و مرونەتی بۆ دانوستان نیشانداوە. لە لایەكی تریشەوە مەسعود بارزانی لە جیاتی خۆی بە نامەیەك بە شداری كۆبوونەوەكەی كرد و بە كردەوەش لە گەرمەی ئامادەسازی كۆنگرەكەدا لە سەردانێكدا خەریكی سوپاسگوزاری لەشكری ئەمریكا و بەریتانیاو پیاهەڵدان بوو بە شان و باڵی بۆش و بلێردا لە پەنا دەستی ئەوانەوە خۆی خۆی نیشان دەدا. كۆنگرەكەش خوێندنەوەی نامەكەی ڕەت كردەوە، وەفدەكەی پارتیان زویر كرد.

ئەم سیاسەت و هەڵوێستەی یەکێتی و پارتی بە هەر دەلیلێك بێت سیاسەت و هەڵوێستێکی کۆنەپەرستانەیە و پێچەوانەی خواست و بەرژەوەندی خەڵکی کوردستانە. چونکە هەرکام لەو دوو ڕێگایەی ئەوان خۆیان پیادا هەڵواسیوە هەرچی زیاتر ڕق و کین و کێشمەکێشی قەومی قوڵتر دەکاتەوە و چارەنووسی خەڵکی کوردستان ئاڵۆزتر دەکات.

ئەوەی لێرەدا جێی سەرنجە سەبارەت بە سیاسەتی چەوتی یەکێتی و پارتی ئەوەیە کە ئەوان ئامادەن خۆیان بکەن بەهەر کون و قوژبنێکی کۆنەپەرستی و فاشیستی و ئیمپریالیستی (سیستانی ، عمرو موسی، بۆش...) لە عێراق و ناوچەکە و جیهاندا و بۆ لایان بگەڕێنەوە، تەنها بۆ ڕای خەڵکی کوردستان نەبێ و ئامادەنین گوێیان لێ بگرن و خۆاست و دەنگ و بڕیاریان بە ڕەسمی بناسن.

حیکمەتی ئەم سیاسەتەی یەکێتی و پارتی لەوەدایە کە ئەم هەموو پەلە قاژەیە بە قەولی خۆیان بۆ پاراستنی ئەو دەستکەوت و مافانەی کورد دەکەن کە لە دەستوردا بەدیهاتووە، بەڵام بێ ئەوەی بگەڕێنەوە بۆ ڕا و بڕیاری خەڵکی کوردستان خۆی.

تێگەیشتن و ناسینی ئەم حیکمەتەی ئەوان کارێکی ئاسانە بەڵام ئەوان بەردەوام لەخەڵکی کوردستانی دەشارنەوە کە ئەو بەشی دەسەڵات و کورسی و سەرمایەیەی ئەوان چنگیان کەوتووە لە دەستوردا بەماف و داخوازیەکانی خەڵکی کوردستان دەقەبڵێنن. دەنا ئەوان لە هەموو کەس باشتر دەزانن کە خەڵکی کوردستان خوازیاری ئەو دەستکەوتانەی ئەوان نی یە و خوازیاری جیابوونەوەیە لە عێراقی ئیسلامی و پڕ تیرۆر و شەڕ و کێشەی قەومی. خەڵکی کوردستان خوازیاری وڵاتێکی سەربەخۆی ئارام مۆدرێنە.، بەڵام ئەوان ئەم خواستەی خەڵکی کوردستان دەخنکێنن .